

Klausimas:

Penkto Šry Išopanišad teksto komentare Šryla Prabhupada perspėja, kad „...turėdami nepakankamai išmanantį vadovą, jo mokiniai nepajėgs padaryti ženklesnės pažangos kelyje į aukščiausiąjį gyvenimo tikslą. Taigi mokinys turėtų būti atidus ir dvasiniu mokytoju pasirinkti utama-adhikarį“.

Taigi, kaip tai atrodo praktiškai – pasirinkti bona fide dvasinį mokytoją? Ačarjos sako, kad reikia bent pusmetį su juo pagyventi, idant vienas kitą geriau pažintų. Mūsų laikais tai sunkiai įmanoma ir, kaip rodo gyvenimas, nepatikima. Jeigu puola tokios asmenybės, kaip Harikeša Svamis ar Satsvarupa Gosvamis, šitiek metų išlaikiusios iškiliausių asmenybių statusą, kuo tada galima pasikliauti? Berods, paskutinė netektis – Bhakti Balabha Puri Gosvamis...

Gal tada reikėtų atsižvelgti į štai tokius pasisakymus:

„Почему мы не решаемся сказать тем, кто приходит к нам в поисках духовного учителя, что Шрила Прабхупада, самый лучший гуру в мире, какого только можно найти, по-прежнему здесь, и они могут предаться ему и очень легко вернуться обратно к Богу?“.

(ЕС Бхакти Чару Свами, речь на день ухода Шрилы Прабхупады, 31 октября 2000 года)

„Да, преданным нужен квалифицированный духовный учитель, и я скажу, что у нас в ИСККОН есть самый квалифицированный духовный учитель – Шрила Прабхупада. Кто является высшим духовным учителем в ИСККОН? Вам нужен духовный учитель, но кто этот духовный учитель? Это Шрила Прабхупада“.

(ЕС Бхакти Чару Свами, встреча с учениками, 1 августа 2007 года)

Žinoma, ISKCON'e tebėra „gyvo guru“ koncepcija, bet man ji visiškai nepriimtina po to, kai aš susipažinau su Prabhupados pasisakymais apie vapu ir vani. Tai per daug kūniška koncepcija. O štai Bhakti Čaru Svamis sako: „Yra Šryla Prabhupada – kokio dar mokytojo jums reikia?“ Galų gale, logiškai galvojant, jeigu prieš mane išrikiuotų visus ISKCON'o guru su Prabhupada priešakyje, ką aš rinkčiausi? Atsakymas daugiau negu aiškus. Tik su Prabhupada bus šimtaprocentinė garantija, kad jis tai tikrai nepuls ir nuves iki aukščiausiojo tikslo.

Ir aplamai, kaip vertinti dabartinius ISKCON'o inicijuojančius mokytojus, atsižvelgiant į Tamal Krišnos Gosvamio, Džajatirthos ir Hamsadutos prisipažinimus? Nemanau, kad jie sufabrikuoti.

Atsakymas:

Jeigu reiktų pataikyti į esmę, tai prisiminčiau Prabhupados naudotą lozungą, kuris manau čia labiausiai tinka: Knygos mūsų pagrindas, pamokslavimas - esmė, praktiškumas - principas, švara - mūsų jėga. Šis aforizmas turi būti sakomas būtent ta tvarka ir negalima sukeisti vietomis. Aš manau, kad knygos (šastros) gali išsklaidyti mūsų abejones ir padėti pasirinkti tinkamą asmenybę. Be abejo, turime nepamesti esmės, bet ką aš norėjau šiuo atveju išskirti, tai praktiškumą.

Taip Gaudija vaišnavų tradicijoje mes turime du dalykus: tyro guru (sat guru) poreikį ir taip pat poreikį turėti gyvą guru, kuris galėtų vadovauti praktiškai. Aš manau, kad šioje vietoje daugelis bhaktų labai komplikuoja reikalą, ypač kai mato, kad tiek daug asmenybių puola. Tai, kad daug kas puola, nereiškia, kad puls visi. Čaitanjos Mahāprabhu laikais taip pat bhaktai puldavo ir Jaiva dharmoje Bhaktivinoda aprašo puolusius vaišnavus. Bet tai nereiškia, kad visi puls. Tai pirmas argumentas. Taip pat akivaizdu, kad Prabhupada mums išlieka pats tyriausias guru, kurį be abejo visi norėtų pasirinkti. Bet pats Prabhupada nurodė savo mokiniams, kad jie turės priiminėti mokinius. Tik suprasdami, kad jie nėra Prabhupados rango, o yra tiesiog jo pasekėjai (vieni ištikimi, kiti ne tokie) jie priiminėja mokinius ne savo, o Prabhupados vardu. Tie mokytojai, kurie priiminėjo mokinius savo vardu (kaip Harikeša Svamis) puolė. Kurie priiminėja mokinius Prabhupados vardu (pvz. Niranjana Svamis), jie kol kas laikosi. Taigi, svarbiausia, aš manau, neapsimetinėti išaukštinta ir tiesą suvokusia asmenybe, o būti tarnu, sat guru tarnu. Todėl, aš nematyčiau jokios baimės pasirinkti tokį tarną savo mokytoju. Ir aš laikyčiau tokį mokytoją praktišku guru. Tai yra, kol jis yra sat guru tarnas, jis yra ir mano guru. Jei atsitiktų taip, kad jis pasidarys savo ar dar kažkieno tarnu, tuomet aš susirasiu kitą praktinį guru, nes man reikalingas praktinis vadovas. Tuo pat metu absoliutus vadovas visuomet yra Krišna, o jo atstovas mums - Prabhupada. Todėl net ir tame kitame laiške apie Vaišnavų etiketa, aprangą ir t.t. aš pirmiausia žiūrėčiau, kiek ta asmenybė protinga savaime, atskirai nuo Prabhupados. Jei jis protingas be Prabhupados ir sako savo patirtį ir savo nuomonę, net ir labai pagrįstą ir gerai ištyrinėtą, bet ji neatitinka Prabhupados požiūrio (tegu ir ne pagrįsto moksliniais ar istoriniais tyrinėjimais) aš tokios asmenybės nesirinkčiau savo praktiniu vadovu. Jis, tokia pat baddha jiva

kaip ir visi kiti, atstovauja baddha jivų požiūrį. Man reikia sat guru požiūrio ir tų, kurie jį atstovauja. Praktiškumas čia pasireiškia, kad turėdamas Prabhupadą kaip sat guru, kuris nepuola ir neklysta, man yra reikalingas dar ir dvasinis vadovas, kurio neprivalau laikyti sat guru, bet kuris mane žinotų ir galėtų man padėti, kai vietiniai autoritetai negali man padėti ar aš jais tiesiog negaliu pasitikėti. Manau, kad tai natūralu. Jei tokios asmenybės nesutinku, kuri galėtų išsklaidyti mano abejones, tuomet aš kantriai lauksiu, kol Prabhupada man tokią asmenybę atsiųs. Taigi, tai yra praktiška. Nesitikėti iš savo praktiško guru, kad jis bendrautų su Krišna tiesiogiai, kad jis būtų suvokęs absoliučią tiesą betarpiškai ir t.t. Jei taip ir būtų, man tai būtų tik papildomas, malonus siurprizas. Bet jei rinkdamasis guru ieškau būtent tokio, tuomet labai sunku, nes pasirinkęs bet kokį ISKCON guru jame matysiu trūkumus ir dėl vaišnavų įžeidimo, rizikuosiu pulti. Todėl ir Bhaktivinoda Thakura sako, kad reikia rinktis Uttama vaišnavą savo guru, bet ne todėl, kad madhyama vaišnavas nepadės, o todėl, kad aš, būdamas kaništha vaišnavu, neišvengiamai matysiu jame trūkumus ir mintyse ar žodžiais ar darbais tai parodysiu ir taip pulsiu.

Klausimas:

Taigi į dabartinius guru reikėtų žiūrėti tik kaip į instruktuojančius mokytojus, kurie, be to, dar atlieka iniciacijos apeigas?

Atsakymas:

Sakyčiau kad taip, nes iniciaciją turi duoti gyvas guru. Bet jei jis nėra pajėgus pats, jis turi duoti savo mokytojo vardu. Jei iniciaciją ir dabar duotų Prabhupada, kaip siūlo ritvikai, tai vis tiek turi būti tarpininkas ir tas tarpininkas turi būti kvalifikuotas bent jau arti Prabhupados, kad matytų, kam duoti iniciaciją, o kam ne. Jei sakyti, kad Prabhupada iniciuoja, tuomet bet kas gali Prabhupados vardu iniciuoti bet ką, bet Prabhupada to nedarė. Vadinasi praktinis guru yra tas, kuris turi reikalingą kvalifikaciją iniciuoti Prabhupados vardu. Kitokiu atveju atsiras daugybė apsišaukėlių guru ir apsišaukėlių mokinių.

Klausimas:

Jūs kalbate taip, tarytum puolusį mokytoją pasikeisti būtų tas pat, kaip persimauti kelnes. Bet juk žinote, kokios tragedijos lydėjo guru nuopuolius, kiek bhaktų dėl to paliko ISKCON'ą. Ir aplamai, jūsų terminas - praktinis guru - ką turite galvoje? Jeigu šikša-guru, tada jokių tragedijų.

Atsakymas:

Taip, čia yra problema. Reikalingas guru, kuris duotų iniciaciją, dikšą, savo ar Prabhupados vardu. Jei jis stiprus ir gali sujungti mokinį su parampara, tai šlovė, jis nepuls, nes jis stiprus. Jei jis silpnas ir davė iniciaciją Prabhupados vardu, ar reikia mokiniui gauti iniciaciją, jei toks guru puolė? Vaišnavų šastros sako, kad jei mokytojas puolė, jis negalėjo duoti dikšos, tai yra

transcendentinio žinojimo ir paimiti mokinio karmos, todėl reikia tiesiog rasti pažengusį vaišnavą ir gauti dikšą iš jo. Višvanatha Cakravarti Thakura berods sako, kad nėra tokio dalyko kaip reiniacija. Jei mokytojas puolė, vadinasi iniciacijos ir nebuvo, todėl toks mokinys turėtų gauti iniciaciją iš tikro vaišnavo. Bet dabar mes svarstome klausimą, kad praktinis guru duoda iniciaciją Prabhupados vardu. Jei jis puolė, ar reikia priimti dikšą iš kito praktinio guru, jei iš esmės iniciacija buvo Prabhupados vardu? Tripurari svamis sako, kad dikša yra mistinis procesas, kuriame dalyvauja ir mokytojas ir mokinys. Problema ta, kad panašu, jog dieviško žinojimo negalima gauti skaitant Prabhupados knygas ar klausant jo paskaitų įrašų. Turi būti žmogus, siela, kuris perduotų dikšą ar pats tiesiai ar per Prabhupadą. Šis klausimas labai svarbus. Kai ISKCONo lyderiams po Prabhupados išėjimo kilo panašūs klausimai, jie ėjo pas Prabhupados Dievo brolius ir draugus. Visi jie atsakė, kad dikšą duoti turi gyvas žmogus, kuris atlieka guru funkcijas. Bhakti Rakšaka Šridhara Svamis, Narayana Maharaja ir kiti gaudiya vaišnavų guru, gyvenanantys šiais laikais, nepitaria ritvikų idėjoms. Ir nors jie ne visada randa sąlytį su ISKCONo lyderiais, jie nei vienas neneigė ar neneigia pačios guru sistemos, kad Prabhupados mokiniai turi tęsti dikšos tradiciją patys.

Klausimas:

Susidaro įspūdis, kad inicijuojančių mokytojų skyrimas balsavimo tvarka yra neautoritetingas. Vieni puola, kiti patys atsisako. Man neteko skaityti, kad kada nors šitaip būtų skiriami mokytojai, nors ne taip seniai į Kauną buvo atvažiavęs kažkoks BBT veikėjas, tai jis sakė, kad tai normalu, nes tokia tradicija. Ar tikrai vaišnaviškosiose konfesijose buvo kokia nors, sakykim, taryba, skirianti dvasinius mokytojus?

Atsakymas:

Vaišnaviškoje tradicijoje guru sistema buvo dar liberalesnė nei dabar. Jei turi įkvėpimo ir turi pasekėjų, gali inicijuoti. Tik pats Krišna žino, kurie mokiniai pas jį ateis, kurie neateis. Tiesiog vaišnaviškoje tradicijoje buvo apsišaukėlių ir buvo tyrų vaišnavų. Pakankamai gerai žinome XIX a. pabaigos, XX a. pradžios vaišnavizmą. Apsišaukėlių guru buvo daugiau nei tikrų, bet buvo tikrų guru. Mintis turbūt būtų tokia, kad nuoširdus Krišnos ieškotojas atras nuoširdų Krišnos garbintoją, o nenuoširdus ar ne toks nuoširdus atras ne tokį nuoširdų Krišnos bhaktą. Yra daugybė žmonių, kuriems reikia Dievo žemėje, jie atras guru, kuris bus dievas žemėje. Kurie ieško nuolankaus tarno, patys tampa tokiais ir Krišna jiems parodo nuolankius Savo tarnus. Vadinasi vėlgi, žmogaus tikėjimas yra ta vertybė, kuri nukreipia mus pas vieną ar kitą asmenybę. Jei nuoširdus ieškotojas pasirinko netikrą guru, jis nepaliks proceso todėl, kad jo guru puolė. Priimdamas tai kaip Krišnos išbandymą ir kaip asmeninę patirtį, jis geriau žinos, ko ieškoti kitą kartą. Pats paieškos procesas gi nereiškia, kad tu tiesiai eini į tikslą. Sėkminga paieška laikomas toks procesas, kai žmogus kiekvienoje iteracijoje vis siaurina paieškos lauką, tai reiškia, kad kiekviename savo žingsnyje jis naudojami vis konkretesniais ir aiškesniais kriterijais, kuriuos gavo iš ankstesnės paieškos. Vadinasi net ir nesėkmė čia yra sėkmės ženklas, nes duoda aiškesnį kriterijų. ISKCON sistema gal ir neteisinga, bet ji gana konservatyvi. Ji uždeda apribojimus, kas gali, o kas negali inicijuoti apsisaugodama nuo kvailių ar bepročių, bet ši sistema negali įžvelgti žmogaus širdies ir išmatuoti jo tikėjimo. Jokia sistema

to negali padaryti jokioje tradicijoje. Todėl ne tik pas mus, bet ir pas krikščionis yra kunigų ateistų. O kodėl ne pas mus guru - ateistas? Be abejo, tokiai asmenybei kažkuriuo momentu atsibos ir jis mes viską. Tada kiti sakys, kad jis puolė. Bet jis puolė (o gal niekada nebuvo pakilęs, tik jam viską sekėsi daryti) anksčiau, ne tada kai viską metė. Jei laikytis tradicinės sistemos, niekas nereguliuotų, kas gali inicijuoti, o kas ne. Tada Dieve padėk, bhakta Burfis inicijuotų mokinius ir niekas jam negalėtų nieko pasakyti. Nebent jo guru. O jei jo guru jau paliko pasaulį, tuomet viskas. Manau, kad ISKCON sistema nors ir netobula, bet atrodytų geresnė, nei visiška anarchija.

Klausimas:

Sat-guru vienas - Šryla Prabhupada, ir jeigu aš, kaništha, jį priimsiu (ne pasirinksiu) savo mokytoju, tada nebus preteksto kokiems nors įžeidimams. Taip paprasta - vykdyti Bhaktivinodos Thakuro ir Šrylos Prabhupados nurodymą (ar rekomendaciją) priimti tik bona fide dvasinį mokytoją. Praktiškiau negali būti. Jokių abejonių - puls, nepuls, ar tikrai jis turi reikalingas savybes... Turėtų būti labai komfortiška dvasinė praktika, žinoma, jeigu nešturmuosi.

Atsakymas:

Bet tai panašu į ritvikų sistemą. Ji neveda toliau. Reikalingas ryšys su parampara ir tą ryšį reikia gauti iš gyvo guru, susijusio su parampara, tyro ar ne tokio tyro. Katalikai turi vieną įdomų principą, kurį anksčiau kritikuodavau, bet dabar pradėdau žiūrėti truputį kitaip. Nesakau, kad su tuo sutinku, bet bandau kitaip suprasti. Jei kunigas yra net ir puolęs, kai jis atlieka mišias, jis tarpininkauja tarp dievo ir tų, kurių labai mišias atlieka. Vien todėl, kad jis turi iššventinimą, Dievas priims jo garbinimą. Kodėl priims, nes žmonės, juo tiki. Žmonės tiki, kad kunigas gali perduoti jų žinią dievui. Jei perkelti šį palyginimą į mūsų sistemą, bet perkelti atsargiai, mes galime taip pat pagalvoti, kad netobulas Prabhupados atstovas, kol neprideda nieko nuo savęs, atstovauja Prabhupadą, net būdamas netobulas. Kodėl atstovauja? Ogi todėl, kad Prabhupada jam davė iššventinimą ir palaiminimą tą iššventinimą perduoti toliau, kitiems. Jei jis savo valia pasirenka to netęsti, jis laikomas puolusiu. Jei jis, nepaisant visų savo trūkumų, perduoda šį palaiminimą toliau, tradicija tęsis ir kažkada Krišna vėl atsiųs į ją sat guru, kuris viską atnaujins. Bet jei to palaiminimo niekas neperduos, kaip ugnies iš indo į indą, tai tradicija tiesiog nutrūks, nors bus ir knygos ir paskaitos. Nes Krišnos sąmonė nėra vien praktika ir skaitymas. Tai taip pat mistinis procesas, kurio grandys nebūtinai supranta, ką daro, bet tiesiog ištikimai perduoda tai, ką gavo.